

LOVER OG FORSKRIFTER

JANUAR 2020 V01

Vedlegg skadeforsikring

Innhold:

Hvordan søke i dokumentet:

- **Klikk på aktuell tekst i innholdsfortegnelsen**
- **Høyreklikk og velg Find/Søk på enkeltord**

Innhold:	1
Hvordan søke i dokumentet:.....	1
Utdrag fra lov om forsikringsavtaler Del A.....	2
INNHOOLD:	2
Del A. Avtaler om skadeforsikring (skadeforsikringsdelen).....	4
Kapittel 1. Innledende bestemmelser.....	4
Kapittel 2. Selskapets informasjonsplikt.....	5
Kapittel 3. Forsikringsavtalen m m.....	7
Kapittel 4. Alminnelige forutsetninger for selskapets ansvar.....	9
Kapittel 5. Premien.....	13
Kapittel 6. Alminnelige regler om selskapets ansvar.....	14
Kapittel 7. Tredjepersons rett etter forsikringsavtalen.....	14
Kapittel 8. Erstatningsoppgjør, foreldelse m v.....	16
Kapittel 9. Særlige regler om kollektive forsikringer.....	19
Del C. Alminnelige bestemmelser (forsikringsavtaleloven).	21
Kapittel 20. Tvister m m.....	21
Lov om forsikringsformidling.....	23
INNHOOLD	23
Lov om forsikringsformidling.....	24
Kapittel 1. Anvendelsesområde og definisjoner	24
Kapittel 2. Tillatelse til å drive forsikringsmeglingsvirksomhet.....	26
Kapittel 3. Krav til egnethet for forsikringsmeglere og ledelsen i forsikringsmeglingsforetak	27
Kapittel 4. Forsikring for forsikringsmeglingsforetak	28
Kapittel 5. Generelle krav til meglingsvirksomheten	29
Kapittel 6. Gjenforsikringsmeglingsvirksomhet.....	32
Kapittel 7. Forsikringsagentvirksomhet.....	32
Kapittel 8. Filialetablering og grenseoverskridende virksomhet.....	35

Kapittel 9. Klage, tilsyn, tilbakekall av tillatelse, sanksjoner mv.	36
Kapittel 10. Ikrafttredelse og overgangsregler.....	37

Utdrag fra lov om forsikringsavtaler Del A

DATO: LOV-1989-06-16-69

DEPARTEMENT: JD (Justis- og beredskapsdepartementet)

PUBLISERT: ISBN 82-504-1492-6

IKRAFTTREDELSE: 1990-07-01

SIST-ENDRET: LOV-2008-12-19-112 fra 2009-07-01

SIST-ENDRET: LOV-2009-06-19-77

ENDRER: LOV-1930-06-06-20

KORTTITTEL: **Forsikringsavtaleloven** – fal.

INNHold:

Del A. Avtaler om skadeforsikring (skadeforsikringsdelen).

Kapittel 1. Innledende bestemmelser.

§ 1-1. (virkeområde for lovens del A)

§ 1-2. (definisjoner)

§ 1-3. (bestemmelsenes tvingende karakter)

§ 1-4. (forskrifter)

Kapittel 2. Selskapets informasjonsplikt.

§ 2-1. (informasjon i forbindelse med tegningen)

§ 2-2. (forsikringsbevis)

§ 2-3. (tilsynsmyndighetens kontroll)

Kapittel 3. Forsikringsavtalen m m.

§ 3-1. (ansvarstiden)

§ 3-2. (automatisk fornyelse)

§ 3-3. (informasjon ved fornyelse av forsikring mv.)

§ 3-4. (varsel fra forsikringstakeren om at forsikringen ikke skal fornyes)

§ 3-5. (varsel fra selskapet om at forsikringen ikke skal fornyes)

§ 3-6. (forsikringstakerens rett til å avbryte forsikringsforholdet)

§ 3-7. (selskapets rett til å avbryte forsikringsforholdet i forsikringstiden)

§ 3-8. (endring av vilkårene i forsikringstiden)

§ 3-9. (oppgjøret når forsikringsforholdet blir avbrutt i forsikringstiden)

§ 3-10. (avslag på forsikring)

Kapittel 4. Alminnelige forutsetninger for selskapets ansvar.

- § 4-1. (forsikringstakerens plikt til å gi opplysninger om risikoen)
- § 4-2. (nedsettelse av selskapets ansvar når opplysningsplikten er forsømt)
- § 4-3. (selskapets rett til å si opp forsikringen når det har fått uriktige opplysninger)
- § 4-4. (begrensning av selskapets rett til å påberope seg mangelfulle opplysninger)
- § 4-5. (ansvarsbegrensning på grunn av forhold som ikke kan opplyses)
- § 4-6. (ansvarsbegrensning på grunn av endring av risikoen)
- § 4-7. (forbehold om å sette ned erstatningen ved endring av risikoen)
- § 4-8. (overtredelse av sikkerhetsforskrifter)
- § 4-9. (sikredes fremkalling av forsikringstilfellet)
- § 4-10. (sikredes plikt til å avverge og gi melding om forsikringstilfelle)
- § 4-11. (handling og unnlater fra sikredes slektninger, hjelpere og liknende personer)
- § 4-12. (hensynet til sikredes livsforhold)
- § 4-13. (handling foretatt for å avverge skade på person eller eiendom)
- § 4-14. (selskapets plikt til å si fra om at det vil bruke sine rettigheter)

Kapittel 5. Premien.

- § 5-1. (forfallstid, første premievarsel)
- § 5-2. (forsinket premiebetaling, senere premievarsler)
- § 5-3. (når betaling skal anses å ha skjedd)

Kapittel 6. Alminnelige regler om selskapets ansvar.

- § 6-1. (erstatningsberegningen)
- § 6-2. (taksert forsikringsverdi)
- § 6-3. (tapet dekkes av flere forsikringer)
- § 6-4. (selskapets ansvar for redningskostnader)

Kapittel 7. Tredjepersons rett etter forsikringsavtalen.

- § 7-1. (hvem en forsikring gjelder til fordel for)
- § 7-2. (eierskifte)
- § 7-3. (medforsikredes vern mot selskapets innsigelser)
- § 7-4. (medforsikredes stilling for øvrig)
- § 7-5. (avtalt medforsikredes stilling)
- § 7-6. (skadelidtes stilling ved ansvarsforsikring)
- § 7-7. (skadelidtes stilling ved tvungen ansvarsforsikring)
- § 7-8. (skadelidtes stilling ved ansvarsforsikring i tilknytning til større næringsvirksomhet m v)

Kapittel 8. Erstatningsoppgjør, foreldelse m v.

- § 8-1. (sikredes opplysningsplikt ved skadeoppgjør)
- § 8-2. (fastsetting og utbetaling av erstatning)
- § 8-3. (selskapets adgang til å motregne i erstatningen)
- § 8-4. (renter av erstatningen)
- § 8-5. (frist for å gi melding om forsikringstilfellet og for å foreta rettslige skritt)
- § 8-6. (foreldelse)

Kapittel 9. Særlige regler om kollektive forsikringer.

- § 9-1. (forholdet til loven for øvrig)
- § 9-2. (hva en kollektiv forsikringsavtale skal inneholde)
- § 9-3. (informasjon om forsikringen)
- § 9-4. (forsikringsbevis)
- § 9-5. (når selskapets ansvar begynner å løpe)

§ 9-6. (forsikringens opphør)

§ 9-7. (endring av vilkårene)

§ 9-8. (meldinger fra eller til medlemmene av en kollektiv forsikring)

Del A. Avtaler om skadeforsikring (skadeforsikringsdelen).

Kapittel 1. Innledende bestemmelser.

§ 1-1. (virkeområde for lovens del A)

Lovens del A gjelder for avtaler om skadeforsikring.

Med skadeforsikring menes forsikring mot skade på eller tap av ting, rettigheter eller andre fordeler, forsikring mot erstatningsansvar eller kostnader, og annen forsikring som ikke er personforsikring.

I tvilstilfeller avgjør Kongen om en forsikring er skadeforsikring.

Bestemmelsene i del A gjelder ikke for avtaler om gjenforsikring og kreditt og kausjonsforsikring. Kongen kan bestemme at loven heller ikke skal gjelde for andre liknende forsikringsbransjer.

§ 1-2. (definisjoner)

I lovens del A betyr

(a) *selskapet*: den som ved avtalen påtar seg å yte forsikring,

(b) *forsikringstakeren*: den som inngår en individuell eller kollektiv forsikringsavtale med selskapet,

(c) *sikrede*: den som etter forsikringsavtalen vil ha krav på erstatning eller forsikringssum. I ansvarsforsikring er sikrede den hvis erstatningsansvar er dekket,

(d) *kollektiv forsikring*: Forsikring hvor rettigheter og plikter for medlemmene av en gruppe blir fastlagt gjennom en avtale som forsikringstakeren inngår på vegne av eller til fordel for medlemmene. I tvilstilfeller avgjør Kongen om en forsikring er kollektiv,

(e) *sikkerhetsforskrift*: et påbud i forsikringsavtalen om:

(1) at sikrede skal sørge for bestemte anordninger eller treffe bestemte tiltak som er egnet til å forebygge eller begrense skade,

(2) at sikrede eller andre ved bruk, oppbevaring eller vedlikehold av forsikringsgjenstanden skal ha bestemte kvalifikasjoner eller sertifikater,

(3) at sikrede eller andre ved bruk, oppbevaring eller vedlikehold av forsikringsgjenstanden skal gå fram på bestemte angitte måter.

§ 1-3. (bestemmelsenes tvingende karakter)

Når ikke annet er sagt, kan bestemmelsene i del A ikke fravikes til skade for den som utleder rett mot selskapet av forsikringsavtalen.

Med unntak for ansvarsforsikring etter § 7-8 kan bestemmelsene likevel fravikes ved forsikring i tilknytning til næringsvirksomhet:

(a) når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller senere fornyelse oppfyller minst to av følgende vilkår:

(1) har mer enn 250 ansatte,

(2) har en salgsinntekt på minst 100 millioner kroner ifølge siste årsregnskap,

(3) har eiendeler ifølge siste balanse på minst 50 millioner kroner.

(b) når virksomheten hovedsakelig foregår i utlandet,

(c) når forsikringen knytter seg til registreringspliktig skip, jf sjøloven § 11, eller til innretninger som nevnt i sjøloven § 33 første ledd og §§ 39 og 507,

(d) når forsikringen knytter seg til luftfartøy, eller

(e) når forsikringen gjelder varer under internasjonal transport, herunder transport til og fra norsk kontinentalsokkel.

For forsikringssøkere som er omfattet av annet ledd, gjelder ikke bestemmelsene i § 3-10.

§ 1-4. (forskrifter)

Når det er nødvendig som følge av avtale med fremmed stat, kan Kongen gi supplerende bestemmelser til del A.

Kapittel 2. Selskapets informasjonsplikt.

§ 2-1. (informasjon i forbindelse med tegningen)

I forbindelse med tegningen av en forsikring skal selskapet i nødvendig utstrekning legge forholdene til rette for at forsikringstakeren kan vurdere forsikringstilbudet. Herunder skal det gi opplysninger om det er vesentlige begrensninger i dekkningen i forhold til det forsikringstakeren med rimelighet kan vente er dekket under vedkommende forsikring, om alternative dekningsformer og om tilleggsdekninger som det markedsfører. Gjelder tegningen flere forsikringer, skal det opplyses om premien for hver av forsikringene.

Om selskapet tilbyr en forsikringstaker forsikring bare til en særlig høy premie, skal forsikringstakeren underrettes skriftlig om hvilke forhold som ligger til grunn for dette, og om de individuelle risikovurderingene som eventuelt er foretatt. Det skal også redegjøres for

eventuell praksis i selskapet, bransjenormer, lov eller forskrift, som innebærer at kunden etter en viss tid eller etter endrede forhold vil kunne søke den aktuelle forsikringen til en lavere premie.

Hvis partene ikke kan velge hvilket lands lovgivning som skal gjelde for avtalen, skal selskapet dessuten opplyse om hvilken lovgivning som skal gjelde. Hvis partene kan velge lovgivning, skal selskapet opplyse hvilken lovgivning det foreslår skal gjelde.

Selskapet skal også opplyse om reglene for å bringe tvister om forsikringsavtalen inn for en klagenemnd, jf § 20-1.

Endret ved lover 24 juni 1994 nr. 40 (jf. EØS-avtalen vedlegg IX punkt 7a (dir 92/49) og 11 (dir 2002/83)), 29 apr 2005 nr. 22 (ikr. 1 jan 2006 iflg. res. 29 apr 2005 nr. 366), 27 juni 2008 nr. 65 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 27 juni 2008 nr. 750).

§ 2-2. (forsikringsbevis)

Så snart avtalen er inngått og det er bestemt hvilke vilkår som skal gjelde for forsikringen, skal selskapet gi forsikringstakeren et skriftlig forsikringsbevis som fastslår at avtale er inngått, og som henviser til vilkårene. Sammen med beviset skal selskapet gi forsikringstakeren disse vilkårene.

I forsikringsbeviset skal selskapet fremheve:

- (a) om det har forbeholdt seg at ansvaret først skal begynne å løpe når første premie er betalt, jf § 3-1 første ledd,
- (b) hvilke forbehold det har tatt om begrensning av ansvaret i forbindelse med endring av risikoen, jf §§ 4-6 og 4-7,
- (c) hvilke sikkerhetsforskrifter det har fastsatt. Selskapet kan henviser til sikkerhetsforskrift gitt av andre hvis det er rimelig å kreve at forsikringstakeren kjenner til innholdet. I forsikringsbeviset skal det opplyses at selskapet på forespørsel vil gi forsikringstakeren et eksemplar av den forskriften det er henvist til,
- (d) frist for å gi melding om forsikringstilfellet, jf § 8-5 første ledd,
- (e) retten til å kreve nemndbehandling etter § 20-1, eller andre liknende ordninger som er etablert for å løse tvister.

Har selskapet forsømt sin plikt til å gi informasjon i samsvar med annet ledd bokstavene a til d, kan det bare påberope seg vedkommende bestemmelse dersom forsikringstakeren eller sikrede likevel var kjent med vilkåret.

§ 2-3. (tilsynsmyndighetens kontroll)

Kongen bestemmer hvem som skal føre tilsyn med at informasjonsplikten etter del A blir oppfylt. Tilsynsmyndigheten kan gi nærmere regler om informasjonsplikten.

Endret ved lov 29 apr 2005 nr. 22 (ikr. 1 jan 2006 iflg. res. 29 apr 2005 nr. 366), endret paragrafnummeret fra § 2-4.

Kapittel 3. Forsikringsavtalen m m.

§ 3-1. (ansvarstiden)

Er ikke annet lovbestemt eller avtalt, begynner selskapets ansvar å løpe når forsikringstakeren eller selskapet har godtatt de vilkår som den annen part har stilt.

Har selskapet sendt skriftlig aksept til forsikringstakeren, løper selskapets ansvar fra kl 0000 den dag da aksepten ble sendt, dersom anmodning om forsikring var kommet til selskapet senest dagen før.

Har forsikringstakeren sendt skriftlig anmodning om en bestemt forsikring, og er det på det rene at anmodningen uten videre ville ha blitt imøtekommet av selskapet, svarer selskapet allerede for forsikringstilfeller som inntreffer etter at det har mottatt anmodningen.

Skal selskapets ansvar begynne å løpe en bestemt dag uten at tidspunktet er angitt, begynner ansvaret kl 0000. Gjelder en forsikring til en bestemt dag uten at tidspunktet er angitt, opphører ansvaret kl 2400.

§ 3-2. (automatisk fornyelse)

Gjelder forsikringen for et bestemt tidsrom på ett år eller mer, fornyes forsikringen automatisk for ett år ved utløpet av forsikringstiden, hvis ikke forsikringstakeren eller selskapet varslar om at forsikringen ikke skal fornyes etter reglene i §§ 3-4 og 3-5.

Er det uttrykkelig avtalt at forsikringen skal opphøre ved utløpet av forsikringstiden, gjelder ikke første ledd om automatisk fornyelse.

Endret ved lov 29 apr 2005 nr. 22 (ikr. 1 jan 2006 iflg. res. 29 apr 2005 nr. 366).

§ 3-3. (informasjon ved fornyelse av forsikring mv.)

Ved fornyelse av forsikringen skal selskapet sende informasjon som nevnt i § 2-1 til forsikringstakeren senest en måned før forsikringstidens utløp. Selskapet skal også minne om eventuelle særlige bruksbegrensninger eller sikkerhetsforskrifter som det har innført etter at forsikringen ble tegnet eller senest fornyet. Selskapet skal på en tydelig måte opplyse forsikringstakeren skriftlig om når fristen løper ut for å gi varsel som nevnt i § 3-4.

Vil selskapet endre forsikringsavtalen i forbindelse med fornyelse, skal det sammen med premievarslet for den nye forsikringsperioden gi forsikringstakeren de nye vilkårene med en redegjørelse for de endringer som er gjort. En endring som det ikke er redegjort for på denne måten, kan selskapet ikke påberope.

Tilføyd ved lov 29 apr 2005 nr. 22 (ikr. 1 jan 2006 iflg. res. 29 apr 2005 nr. 366), tidligere § 3-3 ble ny § 3-7.

§ 3-4. (varsel fra forsikringstakeren om at forsikringen ikke skal fornyes)

Vil ikke forsikringstakeren at forsikringen skal fornyes automatisk, må han eller hun varsle selskapet innen forsikringstidens utløp.

§ 3-5. (varsel fra selskapet om at forsikringen ikke skal fornyes)

Vil ikke selskapet at forsikringen skal fornyes automatisk, må det varsle forsikringstakeren om dette senest to måneder før forsikringstidens utløp. Varslet skal være skriftlig og grunnlagt. I motsatt fall fornyes forsikringsforholdet for ett år.

Selskapet kan bare unnlate å fornye en forsikring etter første ledd når det foreligger særlige grunner som gjør det rimelig å avbryte forsikringsforholdet. Selskapet skal i varslet orientere om adgangen til å kreve nemndbehandling etter § 20-1, eventuelt om andre muligheter for å få prøvd om selskapet har rett til å unnlate fornyelse.

§ 3-6. (forsikringstakerens rett til å avbryte forsikringsforholdet)

Forsikringstakeren kan i forsikringstiden si opp en løpende forsikring dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner, eller for flytting av forsikringen til et annet selskap.

Forsikringstakeren skal varsle selskapet med en frist på minst en måned. Ved flytting skal det i varslet opplyses om hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunktet for flyttingen.

Ved kollektiv forsikring kan bestemmelsen i første ledd fravikes i forsikringsavtalen.

§ 3-7. (selskapets rett til å avbryte forsikringsforholdet i forsikringstiden)

Selskapet kan si opp en løpende forsikring i samsvar med reglene i §§ 4-3 og 8-1 femte ledd. For øvrig kan det bare si opp en løpende forsikring når det foreligger et særlig forhold som er bestemt angitt i vilkårene, og oppsigelse er rimelig.

Oppsigelsen må foretas uten ugrunnet opphold etter at selskapet ble kjent med det forhold som medfører at det kan si opp forsikringen. Oppsigelsen skal skje skriftlig og være grunnlagt. Er ikke en kortere frist fastsatt i loven, skal oppsigelsesfristen være minst to måneder. Selskapet skal i oppsigelsen gi orientering om adgangen til å kreve nemndbehandling etter § 20-1, eventuelt om andre muligheter for å få prøvd om oppsigelsen er lovlig.

Det som er bestemt om oppsigelse i første ledd annet punktum, gjelder tilsvarende for forbehold om at forsikringen skal opphøre dersom en bestemt hendelse inntreffer.

§ 3-8. (endring av vilkårene i forsikringstiden)

Selskapet kan ikke ta forbehold om å endre vilkårene i forsikringstiden.

§ 3-9. (oppgjøret når forsikringsforholdet blir avbrutt i forsikringstiden)

Opphører forsikringen i forsikringstiden, skal forsikringstakeren godskrives overskytende premie. Dette gjelder selv om selskapet for øvrig er helt eller delvis fri for ansvar. Vilkårene skal inneholde regler om premieberegningen for disse tilfellene eller henviser til slike regler.

Premien som skal godskrives forsikringstakeren, skal utgjøre en forholdsmessig andel av premien som den gjenstående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden. Er risikoen vesentlig ujevnt fordelt i forsikringstiden, kan det

fastsettes i vilkårene at det ved beregningen av premien som skal godskrives forsikringstakeren, skal tas hensyn til slike svingninger i risikoen. Kongen kan i forskrift gi regler om når det kan fastsettes vilkår som nevnt i annet punktum, og om innholdet av slike vilkår.

Selskapet kan ikke kreve gebyr for kostnader ved at forsikringen opphører i forsikringstiden.

§ 3-10. (avslag på forsikring)

Selskapet kan ikke uten saklig grunn nekte noen på vanlige vilkår en forsikring som selskapet ellers tilbyr allmennheten.

Forhold som medfører en særlig risiko, skal regnes som saklig grunn, forutsatt at det er en rimelig sammenheng mellom den særlige risikoen og avslaget. Andre særlige forhold utgjør saklig grunn når de medfører at avslaget ikke kan regnes som urimelig overfor den enkelte.

Forhold som det etter bestemmelse i eller i medhold av lov er forbudt å legge vekt på ved risikovurderinger i forsikring, kan ikke utgjøre saklig grunn. Det samme gjelder opplysninger som selskapet etter bestemmelse i eller i medhold av lov er avskåret fra å kreve fra forsikringstakeren eller den sikrede.

Forsikringssøkeren skal uten ugrunnet opphold underrettes skriftlig om avslaget og om begrunnelsen for det. Dette gjelder også ved muntlige henvendelser til selskapet. Begrunnelsen skal angi hvilke forhold som ligger til grunn for avslaget, herunder de individuelle risikovurderingene som eventuelt er foretatt. Det skal også redegjøres for eventuell praksis i selskapet, bransjenormer, lov eller forskrift, som innebærer at forsikringssøkeren etter en viss tid eller etter endrede forhold vil kunne søke den aktuelle forsikringen uten å få et tilsvarende avslag.

Underretningen om avslag skal inneholde opplysninger om reglene for å bringe tvister om forsikringsavtalen inn for en klagenemnd, jf. § 20-1, samt opplysning om tidsfristen i sjettededd.

En forsikringssøker som vil påberope seg at det foreligger en ulovlig forsikringsnektelse, må gi selskapet skriftlig melding om dette eller bringe saken inn for en klagenemnd som nevnt i femte ledd innen seks måneder etter at forsikringssøkeren mottok skriftlig underretning om avslaget.

Kapittel 4. Alminnelige forutsetninger for selskapets ansvar.

§ 4-1. (forsikringstakerens plikt til å gi opplysninger om risikoen)

I forbindelse med inngåelsen eller fornyelse av en forsikringsavtale kan selskapet be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for dets vurdering av risikoen. Forsikringstakeren skal gi riktige og fullstendige svar på selskapets spørsmål. Forsikringstakeren skal også av eget tiltak gi opplysninger om særlige forhold som han eller hun må forstå er av vesentlig betydning for selskapets vurdering av risikoen. Ved innhenting av helseopplysninger gjelder § 13-1, § 13-1 a, § 13-1 b og § 13-1 c tilsvarende.

Blir forsikringstakeren klar over at han eller hun har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, skal forsikringstakeren uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet om dette.

§ 4-2. (nedsettelse av selskapets ansvar når opplysningsplikten er forsømt)

Har forsikringstakeren svikaktig forsømt opplysningsplikten etter § 4-1, og er det intruffet et forsikringstilfelle, er selskapet uten ansvar overfor forsikringstakeren.

Har forsikringstakeren ellers forsømt sin opplysningsplikt, og det ikke bare er lite å legge ham eller henne til last, kan selskapets ansvar overfor forsikringstakeren settes ned eller falle bort.

Ved avgjørelsen etter annet ledd skal det tas hensyn til hvilken betydning feilen har hatt for selskapets vurdering av risikoen, til skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers.

§ 4-3. (selskapets rett til å si opp forsikringen når det har fått uriktige opplysninger)

Blir selskapet kjent med at de opplysninger det har fått om risikoen er uriktige eller ufullstendige på noe vesentlig punkt, kan det si opp forsikringen med 14 dagers varsel. § 3-7 annet ledd får tilsvarende anvendelse. Har forsikringstakeren opptrådt svikaktig, kan selskapet likevel si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med forsikringstakeren med øyeblikkelig virkning.

§ 4-4. (begrensning av selskapets rett til å påberope seg mangelfulle opplysninger)

Selskapet kan ikke påberope seg at det har fått uriktige eller ufullstendige opplysninger dersom det kjente eller burde ha kjent til dette forhold da det fikk opplysningene. Det samme gjelder dersom det forhold som opplysningene gjaldt, var uten betydning for selskapet, eller senere har opphørt å ha betydning. Er det utvist svik, gjelder begrensningen i første punktum bare dersom selskapet var klar over at de opplysningene det fikk, var uriktige eller ufullstendige.

§ 4-5. (ansvarsbegrensning på grunn av forhold som ikke kan opplyses)

Er selskapet av særlige grunner avskåret fra å få opplysninger om et bestemt forhold, kan det ta forbehold om ansvarsfrihet eller ansvarsbegrensning knyttet til dette forholdet. Kan spørsmålet avklares innen en viss tid, gjelder forbeholdet bare for dette tidsrommet.

§ 4-6. (ansvarsbegrensning på grunn av endring av risikoen)

Selskapet kan ta forbehold om at det skal være helt eller delvis uten ansvar dersom et bestemt angitt forhold av vesentlig betydning for risikoen blir endret. Et slikt forbehold kan ikke gjøres gjeldende dersom sikrede verken visste eller burde vite at forholdet ble endret, eller dersom forsikringstilfellet ikke skyldes det endrede forhold.

§ 4-7. (forbehold om å sette ned erstatningen ved endring av risikoen)

Selskapet kan ta forbehold om at dets ansvar for forsikringstilfelle skal bli forholdsmessig satt ned dersom premieberegningen uttrykkelig er gjort avhengig av hvordan

forsikringsgjenstanden blir brukt, at det er gjennomført visse sikkerhetstiltak e l, og det er skjedd en endring som betinger høyere premie.

Et forbehold som nevnt i første ledd, kan ikke gjøres gjeldende dersom forsikringstilfellet ikke skyldes endringen. Det kan heller ikke gjøres gjeldende dersom sikrede verken har foretatt eller samtykket i endringen, og sikrede har tatt rimelige skritt for å varsle selskapet så snart han eller hun har fått vite om den.

§ 4-8. (overtredelse av sikkerhetsforskrifter)

Selskapet kan ta forbehold om at det skal være helt eller delvis uten ansvar dersom en sikkerhetsforskrift er overtrådt, jf § 1-2 bokstav e. Et slikt forbehold kan ikke gjøres gjeldende dersom det ikke er noe eller bare lite å legge sikrede til last, eller dersom forsikringstilfellet ikke skyldes overtredelsen. Selv om selskapet etter denne bestemmelsen kan gjøre gjeldende at en sikkerhetsforskrift er overtrådt, kan det likevel pålegges delvis ansvar under hensyn til arten av den sikkerhetsforskrift som er overtrådt, skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers.

§ 4-9. (sikredes fremkalling av forsikringstilfellet)

Har sikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er selskapet ikke ansvarlig. Er det ikke utvist svik, kan selskapet likevel pålegges delvis ansvar. § 4-12 gjelder i så fall tilsvarende.

Har sikrede ved annen forsikring enn ansvarsforsikring grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet, kan selskapets ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet, om sikrede var i selvforskyldt rus, og forholdene ellers.

Selskapet kan ikke påberope seg at sikrede har fremkalt forsikringstilfellet ved en uaktsomhet som ikke er grov.

I motorvognforsikring kan selskapet uten hinder av bestemmelsene i første, annet og tredje ledd ta forbehold om ansvarsfrihet for forsikringstilfelle som sikrede har voldt mens han eller hun kjørte vognen under selvforskyldt påvirkning av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel. Det samme gjelder for forsikringstilfelle som er voldt av en annen mens denne kjørte vognen i slik tilstand, dersom sikrede har medvirket til vognens bruk enda han eller hun visste eller måtte forstå at føreren var påvirket. Forbehold om ansvarsfrihet som nevnt i dette leddet kan likevel settes helt eller delvis til side dersom det må antas at forsikringstilfellet ville ha inntruffet selv om vognføreren ikke hadde vært påvirket, eller dersom det ellers ville virke urimelig om selskapet skulle være fri for ansvar. Hadde føreren større alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,5 promille eller en alkoholemengde i kroppen som kan føre til så stor alkoholkonsentrasjon i blodet, eller større alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften enn 0,25 milligram per liter luft, regnes føreren i alle tilfeller for påvirket av alkohol i forhold til bestemmelsen her.

Selskapet kan ikke påberope seg reglene i denne paragrafen dersom sikrede eller en person som etter § 4-11 skal likestilles med sikrede, på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling.

§ 4-10. (sikredes plikt til å avverge og gi melding om forsikringstilfelle)

Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller er et forsikringstilfelle inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham eller henne for å avverge eller begrense tapet.

Må sikrede forstå at selskapet kan få et regresskrav mot tredjeperson, skal sikrede gjøre det som er nødvendig for å sikre kravet inntil selskapet selv kan vareta sitt tarv.

Er forsikringstilfellet inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet.

Er det oppstått skade eller tap som følge av at sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt har satt til side sine plikter etter første, annet eller tredje ledd, kan selskapets ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers.

§ 4-11. (handlinger og unnlaterer fra sikredes slektninger, hjelpere og liknende personer)

Ved forsikring som ikke har tilknytning til næringsvirksomhet, kan det ikke avtales at sikrede skal kunne tape sin rett til erstatning som følge av handlinger eller unnlaterer fra sikredes slektninger, hjelpere og andre liknende personer som sikrede har tilknytning til.

Uten hinder av regelen i første ledd kan det avtales at selskapet

- (a) ved forsikring av motorvogner, fartøyer, luftfartøyer og husdyr skal kunne påberope seg handlinger og unnlaterer fra en person som med sikredes samtykke er ansvarlig for forsikringsgjenstanden,
- (b) ved forsikring av bolig, privat fritidssted og innbo skal kunne påberope seg handlinger og unnlaterer fra sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold.

Ved forsikring i tilknytning til næringsvirksomhet kan det, med den begrensning som følger av § 7-3 første ledd, avtales at sikrede helt eller delvis skal kunne tape sin rett til erstatning som følge av handlinger eller unnlaterer fra nærmere angitte personer eller persongrupper.

§ 4-12. (hensynet til sikredes livsforhold)

Ved vurderingen av om selskapets ansvar skal settes ned eller falle bort etter reglene i dette kapitlet, skal det ved forsikring av bolig, innbo og andre gjenstander som nevnt i lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett § 2-3 første ledd bokstavene a og b tas hensyn til hvilken virkning en avkortning vil få for sikrede eller for andre personer som er økonomisk avhengige av sikrede.

§ 4-13. (handlinger foretatt for å avverge skade på person eller eiendom)

Selskapet kan ikke påberope seg reglene i §§ 4-7 til 4-11 dersom den handling det er tale om, tok sikte på å forebygge skade på person eller eiendom, og handlingen etter de foreliggende forhold måtte anses som forsvarlig.

§ 4-14. (selskapets plikt til å si fra om at det vil bruke sine rettigheter)

Hvis selskapet vil gjøre gjeldende at det etter en av reglene i dette kapitlet er helt eller delvis fri for ansvar eller har rett til å si opp forsikringen, skal det gi forsikringstakeren eller sikrede skriftlig beskjed om sitt standpunkt. Beskjeden skal gis uten ugrunnet opphold etter at selskapet ble kjent med det forhold som medfører at regelen kan anvendes. I denne forbindelse skal selskapet også gi orientering om adgangen til å kreve nemndbehandling etter § 20-1, eventuelt om andre muligheter for å få prøvd saken utenfor domstolene.

Forsømmer selskapet å gi slik beskjed, mister det retten til å påberope seg forholdet.

Kapittel 5. Premien.

§ 5-1. (forfallstid, første premievarsel)

Dersom premiebetaling ikke er et vilkår for at selskapets ansvar skal begynne å løpe, forfaller premien ved påkrav i samsvar med forsikringsavtalen. Betalingsfristen skal være minst en måned fra den dag selskapet har sendt premievarsel til forsikringstakeren. Har selskapets ansvar begynt å løpe, fortsetter det å løpe selv om betaling ikke skjer innen fristen.

§ 5-2. (forsinket premiebetaling, senere premievarsler)

Dersom premien ikke er betalt ved utløpet av betalingsfristen etter § 5-1, og selskapets ansvar løper, må selskapet for å bli fri for ansvar sende et nytt premievarsel med minst 14 dagers betalingsfrist fra avsendelsen. Varslet skal klart angi at forsikringen opphører dersom premien ikke blir betalt innen den oppgitte fristen.

Godtgjøres det at forsikringstakeren ikke har kunnet betale før fristens utløp på grunn av uforutsette hindringer som ikke kan bebreides forsikringstakeren, løper selskapets ansvar i inntil tre måneder etter utløpet av fristen.

Betales premien i andre tilfeller enn nevnt i annet ledd etter utløpet av fristen i første ledd, anses betalingen som en anmodning om en ny forsikring. § 3-1 tredje ledd gjelder tilsvarende, likevel slik at selskapet først svarer fra dagen etter at premien er betalt.

§ 5-3. (når betaling skal anses å ha skjedd)

Selv om selskapet ikke har mottatt et premiebeløp, skal betaling i forhold til forfallsreglene i dette kapitlet anses å være skjedd når

- (a) penger, sjekk eller annen anvisning er sendt til selskapet i posten eller ved telegram,
- (b) beløpet er innbetalt til et postkontor eller en bank, eller
- (c) et betalingsoppdrag er sendt til en bank.

Endret ved lov 22 nov 1996 nr. 67 (ikr. 1 des 1996).

Kapittel 6. Alminnelige regler om selskapets ansvar.

§ 6-1. (erstatningsberegningen)

Når ikke annet er bestemt i forsikringsavtalen, har sikrede krav på full erstatning for sitt økonomiske tap.

Skal erstatningen utmåles etter reparasjons- eller gjenanskaffelseskostnad, kan sikrede kreve erstatning for slik kostnad selv om reparasjon eller gjenanskaffelse ikke blir foretatt. Dette gjelder ikke dersom noe annet fremgår av vilkårene.

Sikrede kan kreve erstatningen utbetalt i penger, når ikke annet framgår av vilkårene.

§ 6-2. (taksert forsikringsverdi)

Avtale om at et nærmere angitt tap skal erstattes med et bestemt beløp, kan settes til side etter krav fra selskapet bare dersom forsikringstakeren har gitt misvisende opplysninger om forhold av betydning for verdsettelsen. Reglene i §§ 4-1 til 4-5 og 4-14 gjelder tilsvarende.

Endret ved lov 24 jan 1997 nr. 14.

§ 6-3. (tapet dekkes av flere forsikringer)

Dekkes samme tap av flere forsikringer, kan sikrede velge hvilke forsikringer han eller hun vil bruke, inntil sikrede har fått den erstatning han eller hun i alt har krav på.

Er flere selskaper ansvarlige for sikredes tap etter første ledd, utliknes erstatningen forholdsmessig mellom selskapene etter omfanget av det enkelte selskaps ansvar for tapet, når ikke annet er avtalt mellom selskapene.

§ 6-4. (selskapets ansvar for redningskostnader)

Selskapet svarer for skade, ansvar, utgifter og annet tap som sikrede er påført under forhold som nevnt i § 4-10, når hensikten med tiltakene var å avverge eller begrense tap som faller inn under forsikringen, og tiltakene hadde en ekstraordinær karakter og måtte anses som forsvarlige. Det samme gjelder slikt tap påført en person som etter § 4-11 hadde plikt til å foreta redningstiltak.

Dersom sikrede plikter å dekke tap påført en tredjeperson ved tiltak som nevnt i første ledd, gjelder § 7-6 for tredjepersons krav.

Kapittel 7. Tredjepersons rett etter forsikringsavtalen.

§ 7-1. (hvem en forsikring gjelder til fordel for)

Ved forsikring som ikke har tilknytning til næringsvirksomhet, gjelder forsikringen til fordel for forsikringstakeren, ektefellen og andre som er medlem av den faste husstand.

Ved forsikring av fast eiendom gjelder forsikringen til fordel for forsikringstakeren og for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett.

Ved forsikring av løsøre som kan registreres særskilt i et realregister (panteloven § 1-1 fjerde ledd), driftstilbehør (panteloven § 3-4 annet ledd, jf § 5-4 første og annet ledd) og varelager (panteloven § 3-11 annet ledd, jf § 5-4 siste ledd), gjelder bestemmelsene i annet ledd tilsvarende, såfremt retten er tinglyst eller registrert i vedkommende register.

Bestemmelsene i første til tredje ledd kan fravikes ved avtale.

§ 7-2. (eierskifte)

Skifter den ting forsikringen er knyttet til eier, og ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen også til fordel for den nye eier. Ved forsikring som nevnt i § 7-1 annet og tredje ledd gjelder dette selv om retten ikke er tinglyst eller registrert. Er det avtalt at forsikringen skal falle bort om tingen skifter eier, svarer selskapet likevel for forsikringstilfeller som inntre innen fjorten dager etter eierskiftet.

Det som er bestemt i første ledd gjelder ikke hvor den nye eier har tegnet forsikring, og ved husdyrforsikring.

§ 7-3. (medforsikredes vern mot selskapets innsigelser)

Overfor en som er medforsikret etter § 7-1, jf § 7-2, kan selskapet ikke gjøre gjeldende at det er uten ansvar i forhold til forsikringstakeren eller en annen medforsikret på grunn av en handling eller unnlattelse som skal bedømmes etter reglene i kapittel 4 eller § 8-1.

Selskapet kan likevel overfor medforsikret ektefelle og husstandsmedlem, jf § 7-1 første ledd, påberope seg et forbehold som nevnt i § 4-11 annet ledd.

I forhold til rettighetshaver i løsøre som er medforsikret etter § 7-1 tredje ledd, jf § 7-2, kan bestemmelsene i første ledd fravikes ved avtale.

§ 7-4. (medforsikredes stilling for øvrig)

Er forsikringsavtalen endret, oppsagt eller bortfalt, gjelder dette ikke i forhold til medforsikrede etter § 7-1 annet og tredje ledd, hvis ikke selskapet har varslet vedkommende særskilt om forholdet med en måneds frist.

Selskapet kan ikke med bindende virkning for medforsikrede etter § 7-1 annet og tredje ledd forhandle med forsikringstakeren om forsikringsoppgjøret eller utbetale erstatning til forsikringstakeren. De medforsikrede kan likevel ikke motsette seg at hele erstatningen utbetales til forsikringstakeren, når skaden er utbedret eller det er stilt betryggende sikkerhet for at erstatningen vil bli brukt til utbedring av skaden. De medforsikrede kan heller ikke motsette seg at erstatningen settes inn i bank hvor den disponeres av forsikringstakeren og medforsikrede i fellesskap.

Bestemmelsene i annet ledd får anvendelse i forhold til medforsikrede etter §§ 7-1 første ledd og 7-2, hvis de har meldt seg til selskapet.

§ 7-5. (avtalt medforsikredes stilling)

Gjelder forsikringen ellers til fordel for andre enn forsikringstakeren, får § 7-3 første ledd og § 7-4 tilsvarende anvendelse når ikke annet er avtalt.

§ 7-6. (skadelidtes stilling ved ansvarsforsikring)

Dekker forsikringen sikredes erstatningsansvar, kan skadelidte kreve erstatning direkte fra selskapet. Selskapet og sikrede har plikt til på forespørsel å opplyse skadelidte om det foreligger ansvarsforsikring.

Fremsettes krav om erstatning mot selskapet, skal dette varsle sikrede uten ugrunnet opphold og holde sikrede underrettet om den videre behandlingen av kravet. Selskapets innrømmelser overfor skadelidte binder ikke sikrede.

Blir selskapet saksøkt, kan det kreve at skadelidte saksøker sikrede i samme sak.

Selskapet kan gjøre gjeldende de innsigelser mot kravet som sikrede har i forhold til skadelidte. Selskapet kan også gjøre gjeldende sine innsigelser overfor sikrede, hvis ikke innsigelsene knytter seg til sikredes forhold etter at forsikringstilfellet er inntrådt.

Søksmål mot selskapet etter denne paragraf må anlegges i Norge, hvis ikke noe annet følger av Norges folkerettslige forpliktelser.

Bestemmelsene i denne paragrafen hindrer ikke at en næringsdrivende overfor sikrede frafaller sin rett til å kreve erstatning for skade i næring direkte fra selskapet. Slik avtale er likevel uten rettsvirkning ved sikredes insolvens.

§ 7-7. (skadelidtes stilling ved tvungen ansvarsforsikring)

Har forsikringstakeren tegnet ansvarsforsikring for å oppfylle pålegg gitt i eller i medhold av lov (tvungen ansvarsforsikring), gjelder § 7-6 tilsvarende i den utstrekning skadelidtes stilling ikke er særskilt regulert.

Selskapet kan likevel ikke gjøre gjeldende innsigelser som det kunne ha gjort gjeldende mot forsikringstakeren eller sikrede, dersom det vet eller bør vite at det dreier seg om en tvungen ansvarsforsikring. Er en tvungen ansvarsforsikring oppsagt eller på annen måte bortfalt, får dette virkning i forhold til skadelidte en måned etter at vedkommende myndighet har mottatt varsel om forholdet.

§ 7-8. (skadelidtes stilling ved ansvarsforsikring i tilknytning til større næringsvirksomhet m v)

Hvis forsikring som nevnt i § 1-3 annet ledd dekker sikredes erstatningsansvar, er selskapet ansvarlig overfor skadelidte for at erstatningen ikke blir utbetalt til sikrede før denne godtgjør at skadelidte har fått dekning for sitt krav. Sikredes krav mot selskapet kan ikke være gjenstand for rettsforfølging til dekning av annet krav enn erstatningskravet.

Er sikrede insolvent, gjelder bestemmelsene i §§ 7-6 og 7-7, jf § 8-3 annet og tredje ledd.

Bestemmelsene i denne paragrafen kan ikke fravikes til skade for skadelidte.

Kapittel 8. Erstatningsoppgjør, foreldelse m v.

§ 8-1. (sikredes opplysningsplikt ved skadeoppgjør)

Ved oppgjør skal sikrede gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Dersom selskapet ber om samtykke til innhenting av taushetsbelagte opplysninger fra en tredjeperson, skal samtykket begrenses til det som trengs på hvert trinn i saken. Samtykket skal oppfylle kravene i personopplysningsloven § 2 nr. 7.

Selskapet skal på forespørsel gi den som fremmer krav, innsyn i opplysninger om saken og medisinske vurderinger det har utarbeidet eller innhentet i saken, med mindre det er påkrevd å hemmeligholde opplysningene eller vurderingene av hensyn til forebygging, etterforskning, avsløring og rettslig forfølgning av straffbare handlinger.

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. Hvis sikredes forhold bare er lite klanderverdig, bare angår en liten del av kravet, eller hvis det ellers foreligger særlige grunner, kan sikrede likevel få delvis erstatning. § 4-14 gjelder tilsvarende.

I tilfeller som nevnt i fjerde ledd kan selskapet si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel. § 3-7 annet ledd første, annet og fjerde punktum gjelder tilsvarende.

§ 8-2. (fastsetting og utbetaling av erstatning)

Erstatningen skal utbetales så snart selskapet har hatt rimelig tid til å klarlegge ansvarsforholdet og beregne erstatningen.

Er det på et tidligere tidspunkt på det rene at selskapet i hvert fall skal betale en del, skal selskapet utbetale et tilsvarende forskudd.

Kongen kan i forskrift gi regler om saksbehandlingen og kostnadsfordelingen ved taksering av skade i forbindelse med skadeoppgjør.

§ 8-3. (selskapets adgang til å motregne i erstatningen)

I en erstatning som tilfaller forsikringstakeren, har selskapet bare rett til å motregne med forfalt premie fra samme eller andre forsikringsforhold med selskapet.

I erstatning som tilfaller en medforsikret tredjeperson eller en skadelidt under en ansvarsforsikring, kan selskapet bare motregne med premie fra samme forsikringsforhold som er forfalt i løpet av de siste to år før erstatningsutbetalingen. Motregning kan bare skje for beløp som ikke kan dekkes ved motregning etter første ledd. Er det flere medforsikrede eller skadelidte som har krav på erstatning, fordeles motregningen med forholdsmessige beløp på hver enkelt.

Ved tvungen ansvarsforsikring gjelder § 7-7 annet ledd første punktum tilsvarende for selskapets motregningsrett overfor skadelidte.

§ 8-4. (renter av erstatningen)

Sikrede har krav på rente av sitt tilgodehavende når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt til selskapet.

Skal selskapet erstatte sikredes utlegg, inntreer renteplikten tidligst to måneder etter at utlegget er gjort. Som utlegg etter forrige punktum regnes også erstatning for gjenoppføring ved brannforsikring. For den del av erstatningen som skal utbetales uavhengig av gjenoppføring, gjelder første ledd.

Skal selskapet erstatte sikredes avbruddstap eller tidstap, inntreer renteplikten først en måned etter utløpet av den periode selskapet svarer for.

Forsømmer sikrede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter som nevnt i § 8-1 første ledd, kan han eller hun ikke kreve rente for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis sikrede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør. Renteplikten opphører også når selskapet setter erstatningsbeløpet inn i bank i samsvar med § 7-4 annet ledd siste punktum.

For renten gjelder ellers lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m m §§ 2 annet ledd og 3.

Renter skal betales selv om forsikringssummen dermed overskrides. Forsikringsvilkårene skal gjøre oppmerksom på retten til rente etter denne paragrafen.

§ 8-5. (frist for å gi melding om forsikringstilfellet og for å foreta rettslige skritt)

Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det.

Avslår selskapet et krav om erstatning helt eller delvis, mister sikrede retten til erstatningen dersom ikke sak er anlagt eller nemndbehandling krevd etter § 20-1 eller etter §§ 2 eller 3 i lov 16 juni 1989 nr 70 om naturskadeforsikring innen seks måneder etter at sikrede fikk skriftlig melding om avslaget. Meldingen må angi fristens lengde, hvordan den avbrytes og følgen av at den oversittes. Foreldelsesloven 18. mai 1979 nr. 18 § 10 nr. 2 og 4 gjelder tilsvarende.

§ 8-6. (foreldelse)

Krav på erstatning foreldes etter tre år. Fristen begynner å løpe ved utløpet av det kalenderår da sikrede fikk nødvendig kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Kravet foreldes likevel senest 10 år etter utløpet av det kalenderår da forsikringstilfellet inntraff. Har selskapet sendt sikrede slik melding som nevnt i § 8-5 annet ledd, inntreer foreldelse tidligst ved utløpet av den fastsatte fristen.

Ved ansvarsforsikring foreldes selskapets ansvar etter de samme regler som gjelder for sikredes erstatningsansvar, jf likevel tredje ledd.

Krav som er meldt til selskapet før foreldelsesfristen er utløpt, foreldes tidligst seks måneder etter at sikrede, eller skadelidte (jf §§ 7-6 og 7-7), har fått særskilt skriftlig melding om at foreldelse vil bli påberopt. Meldingen må angi hvordan foreldelse avbrytes.

Foreldelsesfristen forlenges ikke etter bestemmelsen her dersom det er gått mer enn 10 år fra kravet ble meldt til selskapet. Medfører første punktum ved ansvarsforsikring at skadelidtes krav mot sikrede foreldes før kravet mot selskapet, består likevel selskapets ansvar overfor skadelidte.

For øvrig gjelder reglene i foreldelsesloven 18. mai 1979 nr. 18. Fristen i første ledd tredje punktum kan likevel ikke forlenges etter lovens § 10.

Endret ved lover 24 jan 1997 nr. 14, 26 juni 1998 nr. 46 (ikr. 1 okt 1998 iflg. res. 26 juni 1998 nr. 600 med virkning bare for krav som er meldt til forsikringselskapet etter ikrafttredelsestidspunktet).

Kapittel 9. Særlige regler om kollektive forsikringer.

§ 9-1. (forholdet til loven for øvrig)

Når ikke annet følger av reglene i dette kapitlet, gjelder reglene i loven ellers for kollektive forsikringer så langt de passer.

§ 9-2. (hva en kollektiv forsikringsavtale skal inneholde)

En avtale om kollektiv forsikring skal inneholde vilkårene, eller regler om hvordan vilkårene skal fastsettes.

Avtalen skal dessuten fastsette:

- (a) hvem som er eller kan bli medlemmer etter avtalen,
- (b) om det er adgang til å reservere seg mot medlemskap,
- (c) hvordan man skal forholde seg for å bli medlem, reservere seg mot å bli medlem dersom det er adgang til det, eller tre ut av ordningen,
- (d) om det skal føres fortegnelse over medlemmene, og om fortegnelsen i så fall skal føres av forsikringstakeren eller av selskapet,
- (e) om premien skal betales til selskapet av forsikringstakeren eller av de enkelte medlemmer,
- (f) forsikringstakerens plikter i forbindelse med melding til eller fra medlemmene, og
- (g) hvilke vilkår som må være oppfylt for at forsikringen skal bli effektiv eller skal kunne opprettholdes.

§ 9-3. (informasjon om forsikringen)

Når forsikringsordningen er etablert, og senere med passende mellomrom, skal selskapet og forsikringstakeren på forsvarlig måte sørge for at de som er eller kan bli medlemmer, blir orientert om forhold som er nevnt i § 9-2 og om tilleggsdekninger det kan være aktuelt for medlemmene å tegne. Hvis vilkårene ikke går fram av forsikringsavtalen, skal det også

orienteres om dem. Bruksbegrensninger, sikkerhetsforskrifter og frist for å gi melding om forsikringstilfellet, jf § 2-2 bokstavene b til d skal særlig fremheves.

§ 9-4. (forsikringsbevis)

Blir det i henhold til § 9-2 annet ledd bokstav d ført fortegnelse over medlemmene, skal den som fører fortegnelsen, uten ugrunnet opphold sørge for at enhver som blir medlem får forsikringsbevis og de vilkår som gjelder for forsikringen.

Overfor den som har fått forsikringsbevis kan det ikke gjøres gjeldende at han eller hun ikke fyller vilkårene for å være medlem av forsikringsordningen, eller at han eller hun ikke har krav på de ytelsene som fremgår av beviset. Dette gjelder likevel ikke dersom det klart går frem av beviset at han eller hun ikke fyller vilkårene eller ikke har krav på ytelsene. Heller ikke gjelder det hvis selskapet kan si seg helt eller delvis fri for ansvar etter reglene i § 4-2, eller hvis det er gitt varsel om opphør eller endring etter § 9-6.

§ 9-5. (når selskapets ansvar begynner å løpe)

Dersom ikke annet er avtalt eller følger av forholdet, begynner selskapets ansvar å løpe når avtalen er inngått.

For et medlem som senere kommer til, trer forsikringen i kraft når det i samsvar med avtalen er sendt melding eller betalt premie, eller, om melding ikke er påkrevd, når vedkommende fyller vilkårene for å være medlem.

§ 3-1 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

§ 9-6. (forsikringens opphør)

Når et medlem av en kollektiv forsikring der det føres fortegnelse over medlemmene, trer ut av den gruppe som avtalen omfatter, opphører forsikringen for medlemmets vedkommende tidligst 14 dager etter at skriftlig påminnelse er sendt fra selskapet eller forsikringstakeren. I en forsikring hvor det ikke føres fortegnelse, eller hvor påminnelse som nevnt i forrige punktum ikke blir sendt, opphører forsikringen tidligst to måneder etter at medlemmet trådte ut av gruppen. Første og annet punktum gjelder ikke dersom medlemmet har tegnet annen forsikring eller gått inn i tilsvarende annen kollektiv forsikringsordning.

Dersom forsikringstakeren eller selskapet sier opp eller unnlater å fornye forsikringen, eller dersom selskapets ansvar opphører å løpe på grunn av forsikringstakerens manglende premiebetaling, skal det sendes skriftlig melding til medlemmer som det er ført fortegnelse over, eller de skal varsles på annen forsvarlig måte. For det enkelte medlem opphører forsikringen i så fall tidligst en måned etter at melding er sendt eller medlemmet på annen måte er blitt kjent med forholdet. Første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.

Reglene i denne paragrafen gjelder ikke ved forsikring som etter sitt formål bare skal gjelde i et begrenset tidsrom.

§ 9-7. (endring av vilkårene)

Dersom vilkårene for forsikringen blir endret til skade for medlemmene, gjelder reglene i § 9-6 annet ledd tilsvarende.

§ 9-8. (meldinger fra eller til medlemmene av en kollektiv forsikring)

Blir en melding i forsikringsforholdet gitt til forsikringstakeren, kan det ikke gjøres gjeldende at den ikke er kommet fram til selskapet. Dette gjelder likevel ikke dersom medlemmet hadde grunn til å tro at meldingen ikke ville komme fram til selskapet, og hadde mulighet for å varsle dette.

Har forsikringstakeren etter denne loven eller etter avtalen plikt til å sende melding til medlemmene eller på annen måte varsle dem, og unnlater forsikringstakeren dette, får unnlatelsen i forhold til medlemmene samme virkning som om den var skjedd i selskapet. Dette gjelder likevel ikke dersom medlemmet på annet måte var blitt kjent med meldingen og hadde rimelig mulighet for å innrette seg etter den.

Del C. Alminnelige bestemmelser (forsikringsavtaleloven).

Kapittel 20. Tvister m m.

§ 20-1. (behandling av tvister i klageorgan)

Kongen kan godkjenne klageorgan for behandling av tvister når organet er opprettet ved avtale mellom en finansinstitusjon eller en lignende institusjon eller en organisasjon for slike institusjoner på den ene siden, og på den annen side én eller flere organisasjoner som representerer institusjonenes kunder. Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om klageorganets virksomhet, herunder om:

- a) hvem som kan bringe saker inn for klageorganet,
- b) vilkår for behandling av saker hos klageorganet,
- c) behandlingens virkning mellom partene, herunder forholdet til alminnelige domstoler, adgangen til å bringe saker direkte inn for tingretten og tvangskraft og rettskraft for klageorganets avgjørelser,
- d) forholdet til annen lovgivning om utenrettslig tvisteløsning, og
- e) opplysningsplikt overfor institusjonenes kunder.

§ 20-2. (beregning av frister)

Ved beregning av frister som er regnet i dager, telles ikke med den dag da fristen begynner å løpe. Derimot medregnes den dag da den handling fristen gjelder, tidligst kan foretas eller senest må være foretatt.

Frister som er regnet i uker, måneder eller år, ender på den dag i den siste uke eller den siste måned som etter sitt navn eller tall svarer til den dag da fristen begynner å løpe. Har ikke måneden dette tallet, ender fristen på den siste dag i måneden.

Ender en handlingsfrist på en lørdag, helgedag eller dag som etter lovgivningen er likestilt med helgedag, forlenges fristen til den nærmest følgende virkedag.

§ 20-3. Bruk av elektronisk kommunikasjon

Krav om skriftlighet i eller i medhold av loven her er ikke til hinder for at selskapet gjør bruk av elektronisk kommunikasjon dersom den som skal motta dokumentet, uttrykkelig har godtatt dette. Det samme gjelder for andre bestemmelser i eller i medhold av loven her om at det skal gis eller sendes opplysninger, melding, varsel eller liknende.

Lov om forsikringsformidling.

DATO: LOV-2005-06-10-41

DEPARTEMENT: FIN (Finansdepartementet)

PUBLISERT: I 2005 hefte 7

IKRAFTTREDELSE: 2006-01-01

SIST-ENDRET: LOV-2009-06-19-48 fra 2009-12-21

ENDRER: LOV-1956-12-07-1, LOV-1988-06-10-39

KUNNGJORT: 10.06.2005

KORTTITTEL: Forsikringsformidlingsloven

INNHold

Lov om forsikringsformidling.

Kapittel 1. Anvendelsesområde og definisjoner

§ 1-1. Anvendelsesområde

§ 1-2. Definisjoner

Kapittel 2. Tillatelse til å drive forsikringsmeglingsvirksomhet

§ 2-1. Tillatelse fra Finanstilsynet

§ 2-2. Vilkår for tillatelse til å drive forsikringsmeglingsforetak

Kapittel 3. Krav til egnethet for forsikringsmeglere og ledelsen i forsikringsmeglingsforetak

§ 3-1. Kvalifikasjonskrav for ledelsen

§ 3-2. Kvalifikasjonskrav for forsikringsmeglere

§ 3-3. Krav til hederligandel for ledelsen og forsikringsmeglere

Kapittel 4. Forsikring for forsikringsmeglingsforetak

§ 4-1. Forsikringsmeglingsforetakets plikt til å sørge for forsikring

§ 4-2. Hva forsikringene skal dekke

§ 4-3. Fremsettelse av krav

§ 4-4. Ansvarsforsikringens størrelse

§ 4-5. Nærmere krav til forsikringene

Kapittel 5. Generelle krav til meglingsvirksomheten

§ 5-1. Klientkonto

§ 5-2. Regler for god meglerskikk mv.

§ 5-2a. Vederlag for forsikringsformidling

§ 5-3. Hvilke forsikringsselskap forsikringsmeglingsforetaket kan megle til mv.

§ 5-4. Informasjon fra forsikringsmegleren

§ 5-5. Informasjonsvilkår

§ 5-6. Opplysningsplikt overfor Norsk Naturskadepool

§ 5-7. Opplysningsplikt overfor Finanstilsynet

Kapittel 6. Gjenforsikringsmeglingsvirksomhet

§ 6-1. Gjenforsikringsmeglingsvirksomhet

Kapittel 7. Forsikringsagentvirksomhet

§ 7-1. Registrering

§ 7-2. Egnethet

§ 7-3. Kvalifikasjonskrav for forsikringsagenter

§ 7-4. Nektelse av registrering
§ 7-5. Forsikringer
§ 7-6. Klientkonto
§ 7-7. Hvilke forsikringsselskap forsikringsagenten kan formidle forsikringer for mv.
Informasjon til kunden
§ 7-8. Opplysningsplikt overfor Finanstilsynet
§ 7-9. Aksessorisk agentvirksomhet
§ 7-10. Forsikringsagentvirksomhet som representerer forsikringsselskap med hovedsete i andre land
Kapittel 8. Filialetablering og grenseoverskridende virksomhet
§ 8-1. Norske forsikringsformidlers virksomhet i utlandet
§ 8-2. Utenlandske forsikringsformidlers virksomhet i Norge
Kapittel 9. Klage, tilsyn, tilbakekall av tillatelse, sanksjoner mv.
§ 9-1. Klage
§ 9-2. Tilsyn
§ 9-3. Tilbakekall av tillatelse og sletting av registrering
§ 9-4. Administrativt rettighetstap
§ 9-5. Straffeansvar
Kapittel 10. Ikrafttredelse og overgangsregler
§ 10-1. Ikrafttredelse
§ 10-2. Overgangsregler
§ 10-3. Endring i andre lover

Lov om forsikringsformidling.

Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 13 b (dir 2002/92).

Kapittel 1. Anvendelsesområde og definisjoner

§ 1-1. Anvendelsesområde

Denne loven gjelder formidling av direkte forsikring og gjenforsikring.

Loven gjelder ikke:

1. virksomhet som utøves av et forsikringsselskap eller av en ansatt i et forsikringsselskap som handler på forsikringsselskapets ansvar.
2. virksomhet som består i å gi opplysninger ved enkelte anledninger som ledd i annen yrkesvirksomhet, dersom formålet med denne virksomheten ikke er å bistå kunden med inngåelse eller gjennomføring av en forsikringsavtale.
3. virksomhet som kun formidler generell informasjon om forsikringsprodukter eller skaper kontakt til forsikringsselskaper, dersom formålet med denne virksomheten ikke er å bistå kunden med inngåelse eller gjennomføring av en forsikringsavtale.

4. ervervsmessig virksomhet som ivaretar administrasjonen av et forsikringssselskaps skadebehandling, eller taksering og sakkyndig vurdering av skader.

Loven gjelder heller ikke formidling av forsikringsavtaler dersom følgende vilkår er oppfylt:

1. forsikringsavtalen krever bare kunnskap om den forsikringsdekningen som tilbys,
2. forsikringsavtalen er ikke en livsforsikringsavtale,
3. forsikringsavtalen omfatter ikke ansvarsforsikring,
4. forsikringsformidling er ikke formidlerens yrkesmessige hovedvirksomhet,
5. forsikringen utgjør et supplement til vare eller tjeneste levert av formidleren, og dekker:
 - a) risikoen for funksjonssvikt, tap av eller skade på varen, eller
 - b) skade på eller tap av bagasje og andre risikoer i forbindelse med en reise bestilt av formidleren, selv om forsikringen omfatter livs- eller ansvarsforsikring, forutsatt at livs- eller ansvarsforsikringen er underordnet hoveddekningen for risikoene knyttet til reisen,
6. det årlige premiebeløpet ikke overstiger et beløp som svarer til 500 euro, og forsikringsavtalens totale gyldighetstid, herunder eventuelle forlengelser, ikke overstiger fem år.

For forsikringsformidlere som er registrert i annen stat i EØS gjelder § 8-2 første, annet, tredje og fjerde ledd.

Finanstilsynet avgjør i tvilstilfelle om en virksomhet driver forsikringsformidling.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 48 (ikr. 21 des 2009 iflg. res. 18 des 2009 nr. 1603).

§ 1-2. Definisjoner

I denne loven betyr:

1. forsikringsformidling: ervervsmessig virksomhet som består i å legge fram, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av forsikringsavtaler, eller å inngå slike avtaler, eller å bistå ved forvaltningen og gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle.
2. forsikringsmegling: forsikringsformidlingsvirksomhet som består i å gi kunden råd ut fra en analyse av et så stort antall av de på markedet disponible forsikringsløsninger som mulig, eller virksomhet som består i å presentere kunden for forsikringsløsninger fra et eller flere forsikringssselskaper, uten at det er inngått uttrykkelig avtale med forsikringssselskapene om dette.

3. gjenforsikringsmegling: forsikringsformidlingsvirksomhet som består i å gi et forsikringselskap råd i forbindelse med inngåelse av gjenforsikringsavtaler ut fra en analyse av et så stort antall av de på markedet disponible forsikringsløsninger som mulig, eller virksomhet som består i å presentere forsikringselskapet for forsikringsløsninger fra et eller flere gjenforsikringselskaper, uten at det er inngått uttrykkelig avtale med gjenforsikringselskapene om dette.
4. forsikringsagentvirksomhet: forsikringsformidlingsvirksomhet som består i å tilby forsikringsprodukter for og på vegne av et eller flere forsikringselskap.

Kapittel 2. Tillatelse til å drive forsikringsmeglingsvirksomhet

§ 2-1. Tillatelse fra Finanstilsynet

Forsikringsmeglingsvirksomhet kan ikke drives uten tillatelse fra Finanstilsynet.

Søknad om tillatelse skal inneholde opplysninger av betydning for vurderingen av om tillatelse skal gis, herunder minst:

1. dokumentasjon for at foretaket oppfyller kravene i § 2-2,
2. en beskrivelse av hvilke forsikringsklasser/risikoer forsikringsmeglerforetaket vil megle her i riket.

Virksomheten kan igangsettes når vilkårene for tillatelsen er oppfylt og forsikringsmeglingsforetaket har mottatt bekreftelse fra Finanstilsynet.

Finanstilsynet skal registrere foretaket og den eller de i ledelsen som er ansvarlig for forsikringsmeglingsvirksomheten.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 48 (ikr. 21 des 2009 iflg. res. 18 des 2009 nr. 1603).

§ 2-2. Vilkår for tillatelse til å drive forsikringsmeglingsforetak

Tillatelse til å drive forsikringsmeglingsvirksomhet kan gis til foretak som oppfyller følgende vilkår:

1. Foretaket må være organisert som aksjeselskap, allmennaksjeselskap, ansvarlig selskap, kommandittselskap eller enkeltpersonforetak.
2. Foretaket må ikke være under konkursbehandling eller gjeldsforhandling.
3. Foretaket må oppfylle kravene til forsikring i kapittel 4.
4. Den eller de i ledelsen som er ansvarlig for forsikringsmeglingsvirksomheten må oppfylle kravene i §§ 3-1 og 3-3.

Kapittel 3. Krav til egnethet for forsikringsmeglere og ledelsen i forsikringsmeglingsforetak

§ 3-1. Kvalifikasjonskrav for ledelsen

Daglig leder og eventuell annen person som faktisk leder forsikringsmeglingsvirksomheten skal ha generell kunnskap om forsikringsmegling.

Finanstilsynet kan gi nærmere regler om hvilke krav til generell kunnskap daglig leder og eventuell annen person som faktisk leder forsikringsmeglingsvirksomheten, må oppfylle.

§ 3-2. Kvalifikasjonskrav for forsikringsmeglere

Forsikringsmeglere skal til enhver tid ha den kunnskap og kompetanse som er nødvendig i forhold til forsikringsmeglingsforetakets virksomhet.

En forsikringsmegler skal anses for å ha den nødvendige kunnskap og kompetanse når vedkommende:

1. er autorisert forsikringsmegler i medhold av bestemmelser om autorisasjon av forsikringsmeglere fra bransjeorganisasjon eller utdannelsesinstitusjon godkjent av Finanstilsynet,
2. har en tilfredsstillende utdanning og minst tre års praksis fra forsikring som er relevant for forsikringsmeglingsforetakets virksomhet, eller
3. har relevant praksis fra fem sammenhengende år i et forsikringsmeglingsforetak eller i et forsikringsselskap.

Opparbeidet praksis i henhold til annet ledd må ikke være avsluttet mer enn fem år før søknaden om tillatelse er fremsatt.

Finanstilsynet kan gi nærmere regler om hvilke krav til kunnskap og kompetanse forsikringsmeglere må oppfylle.

§ 3-3. Krav til hederlig vandel for ledelsen og forsikringsmeglere

Daglig leder og eventuell annen person som faktisk leder forsikringsmeglingsvirksomheten og forsikringsmegler skal ha hederlig vandel og ikke være under konkursbehandling, konkursskarantene eller gjeldsforhandling.

Tillatelse skal i alle tilfeller nektes dersom personer som er omfattet av første ledd:

1. er dømt for et straffbart forhold og det utviste forhold gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte, eller
2. i stilling eller ved utøvelsen av andre verv har utvist en slik atferd at det er grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte.

De personer som er omfattet av første ledd skal i søknaden om tillatelse fremlegge utdrag av strafferegisteret og bekreftelse fra Brønnøysundregistrene for at vedkommende ikke er under konkursbehandling, konkursskarantene eller gjeldsforhandling.

Kapittel 4. Forsikring for forsikringsmeglingsforetak

§ 4-1. Forsikringsmeglingsforetakets plikt til å sørge for forsikring

Forsikringsmeglingsforetaket skal før virksomheten igangsettes, og så lenge meglingsvirksomheten utøves, sørge for å ha forsikringer i samsvar med bestemmelsene i dette kapitlet.

Forsikringen må tegnes i et selskap som har hovedsete i, er gitt tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet i og er underlagt myndighetstilsyn i en EØS-stat.

Gyldig forsikringsbevis skal sendes Finanstilsynet hvert år.

§ 4-2. Hva forsikringene skal dekke

Forsikringsmeglingsforetakets ansvar overfor oppdragsgiver eller andre som utleder sin rett fra oppdragsgiver grunnet yrkesmessig uaktsomhet, skal til enhver tid være dekket av en ansvarsforsikring.

Dersom forsikringsmeglingsforetaket behandler klientmidler skal de i tillegg til forsikring som nevnt i første ledd ha en forsikring som dekker underslag av klientmidler begått av ansatte eller andre som utfører arbeid, oppdrag eller tillitsverv for forsikringsmeglingsforetaket.

§ 4-3. Fremsettelse av krav

Forsikringsselskapet som forsikringsmeglingsforetaket har når skadelidte fremsetter krav om erstatning, er ansvarlig overfor skadelidte.

Et erstatningskrav anses for fremsatt på det tidligste av følgende tidspunkter:

1. det tidspunktet forsikringsmeglingsforetaket eller dettes forsikringsselskap første gang mottok melding om tapet med krav om erstatning, eller
2. det tidspunktet forsikringsmeglingsforetaket eller dettes forsikringsselskap første gang mottok skriftlig melding fra skadelidte vedrørende omstendigheter som kan ventes å føre til at et erstatningskrav blir reist mot sikrede. Dette gjelder også melding fra sikrede til forsikringsselskapet.

§ 4-4. Ansvarsforsikringens størrelse

Minstekrav til beløpmessig omfang av forsikringsdekning som angitt i § 4-2 første og annet ledd settes i forskrift fastsatt av departementet. Det kan i forskriften fastsettes ulike minimumsbeløp for små og store forsikringsmeglingsforetak.

§ 4-5. Nærmere krav til forsikringene

Skadelidte kan kreve dekning direkte fra forsikringsselskapet uten først å ha rettet krav mot forsikringsmeglingsforetaket.

Forsikringsselskapet kan ikke gjøre gjeldende andre innsigelser overfor skadelidte enn de innsigelser forsikringsmeglerforetaket selv har i forholdet til skadelidte.

Oppsigelse av forsikringene eller bortfall av forsikringene på annen måte er ikke virksom i forhold til skadelidte før en måned etter at Finanstilsynet har mottatt melding om bortfallet. Stilles ny forsikring før utløpet av denne perioden, blir bortfallet av forsikringen virksomt fra det tidspunktet ny forsikring er stilt.

Ansvarsforsikringen skal dekke krav som fremsettes mot sikrede i en periode på fem år etter opphør av virksomheten.

Lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 7-5 skal gjelde når ikke annet følger av loven her. Forsikringsavtaleloven § 7-7 jf. § 7-6 gjelder så langt den passer.

Kapittel 5. Generelle krav til meglingsvirksomheten

§ 5-1. Klientkonto

Klientmidler skal straks plasseres på klientkonto i bank atskilt fra forsikringsmeglingsforetakets egne midler. Meglingsforetaket skal opplyse banken om at midlene på kontoen tilhører klienter.

§ 5-2. Regler for god meglerskikk mv.

Et forsikringsmeglingsforetak skal drive virksomheten i henhold til god meglerskikk. Forsikringsmeglingsforetaket må ikke opptre på en måte som er egnet til å skape tvil om dets stilling som uavhengig mellomledd. Forsikringsmeglingsforetaket skal sørge for den dokumentasjon som er nødvendig for at en forsikringsavtale skal komme i stand.

Forsikringsmeglerforetaket skal utvise tilbørlig aktsomhet ved valg av forsikringsgiver og fraråde oppdragsgiveren å bruke forsikringsgivere hvis evne til å oppfylle pliktene under forsikringer kan trekkes i tvil eller er ukjent.

Forsikringsmeglingsforetaket kan ikke gjennom avtaler med forsikringsselskap eller på annen måte innrette seg slik at det kan påvirke forsikringsmeglerforetakets uavhengighet som megler.

§ 5-2a. Vederlag for forsikringsformidling

Et forsikringsmeglingsforetak skal påse at provisjon og annen godtgjørelse som skal betales for forsikringsformidlingen, blir avtalt med oppdragsgiveren før oppdrag blir utført. Avtalen skal bekreftes skriftlig dersom oppdragsgiveren krever det, eller forsikringsformidlingen omfatter tjenester knyttet til forsikringsforholdet etter at forsikringsavtalen er inngått.

Et forsikringsmeglingsforetak har ikke adgang til å motta provisjon eller annen godtgjørelse for forsikringsformidlingen fra den forsikringsgiver som har overtatt den forsikringsavtalen et formidlingsoppdrag gjelder.

Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder ikke forsikringsformidling av gjenforsikring. Videre gjelder første og annet ledd ikke forsikringsformidling av forsikringer fra forsikringsselskaper som ikke er etablert her i riket, forutsatt at forsikringsmeglingsforetaket videreformidler mottatt vederlag til oppdragsgiveren. Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder heller ikke forsikringsformidling av forsikring knyttet til

- a) luftfartøy,
- b) skip som er registreringspliktige i norsk ordinært skipsregister, norsk internasjonalt skipsregister eller i utenlandsk skipsregister,
- c) boreplattformer og lignende flyttbare innretninger,
- d) faste innretninger til bruk i forbindelse med utvinning og utnyttelse av undersjøiske petroleumforekomster eller utskipping, lagring eller rørtransport av utvunnet olje og gass,
- e) innretninger til bruk i forbindelse med olje- og gassvirksomhet ved anlegg på land,
- f) bygging av skip eller innretninger som nevnt i bokstav b til e,
- g) virksomhet, utstyr, tilbehør mv. i tilknytning til innretninger som nevnt i bokstav c til f,
- h) ren internasjonal varetransport.

Kongen kan i forskrift eller i særlige tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i første og annet ledd.

§ 5-3. Hvilke forsikringsselskap forsikringsmeglingsforetaket kan megle til mv.

Forsikring kan bare megles til forsikringsselskap med hovedsete i EØS-stat og til norsk filial av utenlandsk forsikringsselskap med konsesjon etter forsikringsvirksomhetsloven¹ § 12-1. Lovpliktige skadeforsikringer kan bare megles til forsikringsselskap som oppfyller de krav som gjelder etter den særlige reguleringen av slike forsikringer.

Skadeforsikring i næringsvirksomhet kan likevel megles til skadeforsikringsselskap med hovedsete i stat utenfor EØS dersom forsikringen ikke gjelder:

1. lovpliktig yrkesskadeforsikring
2. lovpliktig ansvarsforsikring for motorkjøretøy
3. lovpliktig ansvarsforsikring som gjelder erstatningsansvar for skade voldt ved atomskade eller av legemidler.

Skadeforsikring i næringsvirksomhet betyr:

1:

- a) sjø- og transportforsikring
- b) luftfartsforsikring
- c) forsikring knyttet til undersøkelser etter, utnyttning, lagring eller rørtransport av undersjøiske naturforekomster
- d) kreditt eller kausjon når forsikringstaker utøver handels- eller industrivirksomhet eller et fritt yrke, og avtalen gjelder for virksomheten

2:

- a) forsikring tegnet av foretak med ansatte som tilsvarer minst 10 årsverk
- b) forsikring tegnet av foretak med en årsomsetning på minst 50 mill. kroner.

1 Lov 10 juni 1988 nr. 39. Loven er opphevet, se nå lov 10 juni 2005 nr. 44 § 2-4.

§ 5-4. Informasjon fra forsikringsmegleren

I forbindelse med inngåelse av en forsikringsavtale og ved endring eller fornyelse av avtalen, skal en forsikringsmegler minst gi kunden informasjon som fastsatt i forskrift av departementet.

§ 5-5. Informasjonsvilkår

All informasjon til kunder i henhold til § 5-4 skal gis:

1. på papir eller et annet varig medium som er disponibelt og tilgjengelig for kunden
2. på en tydelig og nøyaktig måte som er forståelig for kunden
3. på et offisielt språk i den medlemsstaten der forpliktelsen består, jf. lov 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring § 2 nr. 1 og § 9, eller på et annet språk som partene er enige om.

Informasjon som nevnt i § 5-4 kan gis muntlig når kunden ber om det, eller når umiddelbar dekning er nødvendig. I så fall skal den umiddelbart etter inngåelsen av forsikringsavtalen bekreftes i samsvar med første ledd.

§ 5-6. Opplysningsplikt overfor Norsk Naturskadepool

Forsikringsmeglingsforetaket skal ved utføringen av megleroppdraget opplyse Norsk Naturskadepool om brannskadeforsikring på ting her i riket som megles til forsikringselskap som ikke er medlem av Norsk Naturskadepool.

§ 5-7. Opplysningsplikt overfor Finanstilsynet

Forsikringsmeglingsforetaket skal årlig opplyse Finanstilsynet om fordelingen på de forskjellige forsikringsselskapene av de forsikringer forsikringsmeglingsforetaket eller filialen har meglet i løpet av siste regnskapsår her i riket. Finanstilsynet fastsetter nærmere bestemmelser om meldingens innhold og fristen for når meldingen skal være sendt Finanstilsynet.

Forsikringsmeglingsforetaket plikter på anmodning fra Finanstilsynet når som helst å gi de opplysninger om virksomheten som Finanstilsynet behøver for å føre tilsyn i samsvar med bestemmelsene i loven her.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 48 (ikr. 21 des 2009 iflg. res. 18 des 2009 nr. 1603).

Kapittel 6. Gjenforsikringsmeglingsvirksomhet

§ 6-1. Gjenforsikringsmeglingsvirksomhet

For utøvelse av gjenforsikringsmeglingsvirksomhet får reglene i kapittel 2, 3, 4, 8, 9, 10 og §§ 5-1 til 5-3 og § 5-7 tilsvarende anvendelse.

Finanstilsynet kan fastsette særlige regler eller unntak fra første ledd under hensyn til de særlige forhold som gjelder for gjenforsikringsmeglere.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 48 (ikr. 21 des 2009 iflg. res. 18 des 2009 nr. 1603).

Kapittel 7. Forsikringsagentvirksomhet

§ 7-1. Registrering

Når et forsikringsselskap inngår en avtale med et forsikringsagentforetak om formidling av selskapets produkter, skal forsikringsselskapet registrere forsikringsagentforetaket, daglig leder og eventuelt annen person som faktisk leder forsikringsagentvirksomheten i et offentlig tilgjengelig register. Forsikringsagenten handler fullt og helt på forsikringsselskapets ansvar for de produktene som formidles.

Ved registrering av forsikringsagentforetaket gis forsikringsagentforetaket fullmakt til å formidle forsikringsselskapets produkter.

Forsikringsagentforetaket kan ikke gi fullmakten videre til en underagent uten at de krav som er stilt i §§ 7-2, 7-3 og 7-6 jf. § 7-11¹ er oppfylt for underagentvirksomheten.

Departementet kan fastsette nærmere regler om føring av registre.

¹ Denne paragrafen eksisterer ikke. Iflg. departementet skal dette forstås som en henvisning til § 7-9.

§ 7-2. Egnethet

Før et forsikringsselskap inngår avtale med en forsikringsagentvirksomhet skal forsikringsagentvirksomheten overfor forsikringsselskapet godtgjøre at:

1. daglig leder og eventuell annen person som faktisk leder forsikringsagentvirksomheten har generell kunnskap om virksomheten
2. forsikringsagentene oppfyller kravene i § 7-3
3. de personer som er omfattet av nr. 1 og 2 har hederlig vandel og ikke er under konkursbehandling, konkursskarantene eller gjeldsforhandling.

Registrering skal i alle tilfeller nektes hvis personer som er omfattet av nr. 1 og 2:

1. er dømt for et straffbart forhold hvor det utviste forhold gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte, eller
2. ved utøvelsen av arbeid, oppdrag eller tillitsverv har utvist en slik atferd at det er grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte.

Personer som er omfattet av første ledd nr. 1 og 2 skal før registrering fremlegge for forsikringsselskapet utdrag av strafferegisteret og bekreftelse fra Brønnøysundregistrene for at vedkommende ikke er under konkursbehandling, eller underlagt konkursskarantene.

Forsikringsselskapet plikter på anmodning fra Finanstilsynet når som helst å gi opplysninger som viser hvordan kravene i første ledd oppfylles. Finanstilsynet kan gi nærmere regler om hvilke krav til generell kunnskap som ledelsen må oppfylle.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 48 (ikr. 21 des 2009 iflg. res. 18 des 2009 nr. 1603). Endres ved lov 22 juni 2012 nr. 35 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer samtidig med lov 28 mai 2010 nr. 16 iflg. res. 22 juni 2012 nr. 566).

§ 7-3. Kvalifikasjonskrav for forsikringsagenter

Forsikringsagenter skal til enhver tid ha den kunnskap og kompetanse som er nødvendig i forhold til den virksomhet som drives.

En agent skal anses for å ha den nødvendige kunnskap og kompetanse når vedkommende:

1. er autorisert forsikringsrådgiver i medhold av bestemmelser om autorisasjon av forsikringsrådgivere fra bransjeorganisasjon eller utdannelseinstitusjon godkjent av Finanstilsynet,
2. har en tilfredsstillende utdanning og minst ett års praksis fra forsikring som er relevant for agentforetakets virksomhet, eller
3. har relevant praksis fra tre sammenhengende år i en forsikringsagentvirksomhet eller i et forsikringsselskap.

Opparbeidet praksis i henhold til annet ledd må ikke være avsluttet mer enn fem år før registrering av forsikringsagentvirksomheten.

Finanstilsynet kan fastsette nærmere regler om hvilken kunnskap og kompetanse forsikringsagenten skal besitte, herunder om formidling av forsikringsprodukter som krever liten kompetanse.

§ 7-4. Nektelse av registrering

Registrering skal nektes dersom kravene i §§ 7-2 og 7-3 ikke er oppfylt.

§ 7-5. Forsikringer

Agentvirksomheten må tegne forsikring etter reglene i loven kapittel 4, med mindre forsikringsselskapet i avtalen med agenten har påtatt seg å dekke dette erstatningsansvaret.

Skadelidte kan kreve dekning direkte fra forsikringsselskapet uten først å ha rettet krav mot forsikringsagentforetaket.

§ 7-6. Klientkonto

Forsikringsagentvirksomhet som krever inn premier eller beløp fra kunden skal ha klientkonto. Klientmidler skal straks plasseres på klientkonto i bank atskilt fra forsikringsagentvirksomhetens egne midler. Forsikringsagentvirksomheten skal opplyse banken om at midlene på kontoen tilhører klienter.

§ 7-7. Hvilke forsikringsselskap forsikringsagenten kan formidle forsikringer for mv. Informasjon til kunden

Bestemmelsene i §§ 5-3 til 5-5 gjelder tilsvarende for forsikringsagentvirksomhet.

§ 7-8. Opplysningsplikt overfor Finanstilsynet

Forsikringsagentvirksomheten plikter på anmodning fra Finanstilsynet når som helst å redegjøre for de rutiner som forsikringsagentvirksomheten anvender til oppfyllelse av kravene som nevnt i dette kapitlet.

§ 7-9. Aksessorisk agentvirksomhet

Finanstilsynet kan fastsette særlige regler eller unntak fra reglene i dette kapitlet under hensyn til de særlige forhold som gjelder for agenter som utøver forsikringsformidling i tillegg til sin yrkesmessige hovedvirksomhet.

§ 7-10. Forsikringsagentvirksomhet som representerer forsikringsselskap med hovedsete i andre land

Forsikringsagentvirksomhet som har avtale om formidling med et eller flere utenlandske forsikringsselskap skal registreres etter reglene i dette kapitlet. Dette gjelder likevel ikke hvis agentvirksomheten har avtale med et forsikringsselskap som har hovedsete i en EØS-stat og er registrert i forsikringsselskapets hjemland etter de regler om registrering som er fastsatt der. For agentvirksomheter som registreres i Finanstilsynet gjelder bestemmelsene i dette kapittel tilsvarende.

Kapittel 8. Filialetablering og grenseoverskridende virksomhet

§ 8-1. Norske forsikringsformidlers virksomhet i utlandet

Den som ønsker å utøve forsikringsformidling i en annen stat, herunder gjennom utenlandsk datterselskap, skal gi Finanstilsynet melding om dette. Finanstilsynet skal gi nærmere regler om hva meldingen skal inneholde.

Meldingen om å utøve forsikringsformidlingsvirksomhet i en annen EØS-stat, skal minst inneholde opplysninger om:

1. hvilken stat filialen ønskes etablert i og filialens adresse, eller
2. i hvilken stat grenseoverskridende virksomhet ønskes påbegynt.

Senest én måned etter mottakelsen av melding som nevnt i forrige ledd skal Finanstilsynet underrette tilsynsmyndigheten i vertsstaten om forsikringsformidlers intensjon når vedkommende myndighet ønsker slik underretning. Forsikringsformidler skal samtidig underrettes om oversendelsen. Forsikringsformidleren kan starte sin virksomhet én måned etter den dato vedkommende ble underrettet av Finanstilsynet. Forsikringsformidler kan starte sin virksomhet umiddelbart dersom vertsstaten ikke ønsker å bli underrettet om forsikringsformidlers intensjon.

Forsikringsformidler har plikt til å gi melding til Finanstilsynet om endringer i de forhold som er meldepliktige.

Finanstilsynet kan forby formidling av forsikringer til forsikringsselskap med hovedsete i stat utenfor EØS med vilkår eller premier som Finanstilsynet finner å være ubetryggende eller urimelige. Tilsvarende gjelder for formidling av forsikringer til forsikringsselskap med hovedsete i annen stat i EØS dersom Finanstilsynet finner at vilkår og premier er urimelige.

§ 8-2. Utenlandske forsikringsformidlers virksomhet i Norge

Forsikringsmeglere som er registrert i en annen EØS-stat kan starte virksomhet her i riket gjennom en filial eller som grenseoverskridende virksomhet en måned etter at Finanstilsynet har mottatt melding fra tilsynsmyndigheten i selskapets hjemland om den planlagte virksomheten. Bestemmelsene i lovens §§ 5-2, 5-2 a, 5-3, 5-4, 5-6 og 5-7 annet ledd gjelder for slik forsikringsmeglervirksomhet. Departementet kan gi nærmere regler om anvendelsen av nevnte lovbestemmelser på utenlandske virksomheter og kan gjøre unntak fra bestemmelsene dersom en forsikringsmegler er underlagt tilsvarende bestemmelser i henhold til hjemlandets lovgivning.

Forsikringsagentvirksomhet som er registrert i annen EØS-stat kan begynne sin virksomhet her i riket når den har gitt melding til vedkommende myndighet i hjemlandet.

Utenlandsk forsikringsformidlerforetak med hovedsete utenfor EØS kan etter særskilt tillatelse fra Finanstilsynet etablere filial her i riket. Bestemmelsene i loven her gjelder så

langt de passer. Finanstilsynet kan fastsette utfyllende regler for etablering av filial her i riket av forsikringsformidler som er meddelt tillatelse eller registrert i en stat utenfor EØS.

Finanstilsynet kan, etter å ha fremlagt saken for vedkommende myndighet i den stat forsikringsformidler er registrert, pålegge forsikringsformidler å opphøre med virksomhet her i riket, dersom forsikringsformidler har gjort seg skyldig i grov eller vedvarende overtredelse av sine plikter etter denne lov eller andre lover og forskrifter som gjelder her i riket.

Finanstilsynet kan kreve at meldingen med bilag skal være oversatt til norsk av godkjent translatør.

Bestemmelsene om opplysningsplikt i finanstilsynsloven gjelder for utenlandsk foretak som driver virksomhet her i riket i henhold til bestemmelsene i loven her.

Kapittel 9. Klage, tilsyn, tilbakekall av tillatelse, sanksjoner mv.

§ 9-1. Klage

Dersom det oppstår tvist mellom oppdragsgiver og forsikringsformidler, kan hver av partene kreve å få behandlet denne av kompetent organ som fastsatt i forskrift av departementet. I forskrift kan departementet fastsette nærmere bestemmelser om finansiering av organet, herunder bestemmelser om at utgifter tilknyttet organets virksomhet skal utliknes på forsikringsformidlingsforetakene eller dekkes av partene. Så lenge tvisten er til behandling i organet, kan ingen av partene bringe tvisten inn for domstolene. En sak som er realitetsbehandlet av organet, kan bringes direkte inn for domstolene.

§ 9-2. Tilsyn

Finanstilsynet skal føre tilsyn med forsikringsformidling i samsvar med reglene i loven her og finanstilsynsloven.

§ 9-3. Tilbakekall av tillatelse og sletting av registrering

Finanstilsynet kan kalle tilbake tillatelse som forsikringsmeglingsforetak dersom kravene i eller i medhold av loven her ikke lenger er oppfylt.

Finanstilsynet kan gi forsikringselskap pålegg om å slette registrering av agentvirksomhet dersom kravene i eller i medhold av loven her ikke lenger er oppfylt.

§ 9-4. Administrativt rettighetstap

Finanstilsynet kan frata forsikringsmeglingsforetaket tillatelsen dersom en forsikringsmegler eller forsikringsmeglingsforetaket grovt eller gjentatte ganger har overtrådt sine plikter etter lov eller forskrifter.

Finanstilsynet kan gi forsikringselskap pålegg om å slette registrering av agentvirksomhet dersom en forsikringsagent eller forsikringsagentvirksomheten grovt eller gjentatte ganger har overtrådt sine plikter etter lov eller forskrifter.

Vedtak etter denne bestemmelse kan gjelde en tidsbegrenset periode.

).

§ 9-5. Straffeansvar

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne lovs §§ 2-1, 4-1, 5-1, 5-3, 5-4, 5-6, 5-7 annet ledd, 7-1, 7-5, 7-6, 8-1 første ledd og 8-2 tredje ledd med tilhørende forskrifter, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år. På samme måte straffes overtredelse av § 7-7, jf. §§ 5-3 og 5-4.

Grove eller gjentatte brudd på god meglerskikk, jf. § 5-2, straffes på samme måte.

Medvirkning straffes på samme måte.

Endres ved lov 20 mai 2005 nr. 28 (ikr. fra den tid som fastsettes ved lov) som endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 10. Ikrafttredelse og overgangsregler

§ 10-1. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.¹ Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.

§ 10-2. Overgangsregler

Forsikringsmeglingsforetak som meglet forsikring før 1. september 2000, og var oppført i Finanstilsynets register, oppføres automatisk i nytt register i Finanstilsynet.

Departementet kan fastsette øvrige overgangsregler.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 48 (ikr. 21 des 2009 iflg. res. 18 des 2009 nr. 1603).

§ 10-3. Endring i andre lover

Fra den tiden loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover: – – –